

B.A 6th Semester (Programme) Examination,2022

SANSKRIT

Course ID : 60914

Course Code: APSNS 603/GE-2

Course Title : Comprehension and Writing Skill

Time : 2 Hours

Full Marks : 40

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

1. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः।

10X1=10

(निम्नलिखित प्रश्नগুলির মধ্যে যেকোনো একটি প্রশ্নের উত্তর লেখ।

(a) 'तव प्रियः देशनायकः' इति विषयमाश्रित्य निबन्धः रचनीयः।

(b) 'भारतवर्षः' इति विषयमाश्रित्य निबन्धः लेख्यः।

(c) अधोलिखितस्य गद्यस्य सारांशः लेख्यः।

उद्यमेन हि सिद्ध्यन्ति कार्याणि । अस्मिन् जीवने कर्मणो महती आवश्यकता वर्तते । कर्मनैव हि सिद्धिर्जायते जीवने। यो हि अत्र कर्मणः प्रमाद्यति सः साफल्यं न लभते, परन्तु जीवने सदैव दुःखमनुभवति । अतएव अत्र प्रमादं विहाय वर्तितव्यम्। समयस्य सुविनियोग एव छात्रजीवनस्य सार्थकतां सम्पादयितुं शक्नोति । अतएव विद्यार्थी एकमपि क्षणं व्यर्थमेव न हि नाशयेत् । विद्यालाभे हि तस्य मतिः स्यात् । यतः अध्ययनेन हि विद्या लभ्यते, विद्यया धनं, धनेन धर्मः, ततश्च सुखम् । तदुक्तम् – “छात्राणाम् अध्ययनं तपः । ” विद्याभ्यासेन मनुष्याणां चित्तवृत्तीनाम् उन्मेषो भवति ।

2. यथेच्छं प्रश्नचतुष्टयं समाधेयम् ।

4X5=20

ইচ্ছানুসারে যেকোনো চারটি প্রশ্নের উত্তর দাও

(a) यथेच्छं पञ्चभिः अव्ययैः वाक्यरचनं कार्यम् - अपि, अधुना, कथम्, कदा ह्यः, तदा, प्रातः ।

(b) यथेच्छं पञ्चभिः अव्ययैः वाक्यरचनं कार्यम् - अत्र, कुत्र, निकषा, अलम्, तत्र, अतीव, अथ ।

(c) संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च अनुवादः करणीयः ।

এক গ্রামে এক দরিদ্র ব্রাহ্মণ বাস করত, তার একটি শিশুপুত্র ছিল। একদিন সেই ব্রাহ্মণের যজমান তাকে ডাকল। ব্রাহ্মণ দান গ্রহণের জন্য যজমানের বাড়িতে গেল, সেই সময় সে পুত্রের রক্ষার জন্য এক পালিত বেজিকে রেখে গেল।

(d) संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च अनुवादः करणीयः।

ज्ञानं ह्यं शक्तिः, ज्ञानेन द्वारा अन्नकारं दूरं ह्यं। मानुषं शिक्षितं ह्यं, अज्ञता दूःखके
निये आसे। ज्ञानं सूखलाभं करारं एकमात्रं उपायं। त्वाइ सर्वदा ज्ञानलाभं करारं चेष्टां करा उचितं
।

(e) अधोलिखितं गद्यं सम्यक् पठित्वा प्रश्नाः समधेयाः।

संस्कृतं भारतीयसंस्कृतेर्मूलम्। तदस्माकं ऐक्यबन्धनस्य निदानम्। भारतवर्षस्य यदैतिह्यं, तत्तु
संस्कृताधीनमेव। प्रादेशिकभाषाणामपि संस्कृतमेव प्राणभूतम्। संस्कृतस्यैव अमृतरसेन तत्तद्भाषाणां समृद्धिः
सम्भवति। आसमुद्रहिमाचलं संस्कृतस्य एक एव उदात्तं मन्त्रस्तीर्थं तीर्थं गीयते।

(i) भारतीयसंस्कृतेर्मूलम् किम्? 1

(ii) प्रादेशिकभाषाणाम् समृद्धिः केन सम्भवति? 2

(iii) कीदृशः मन्त्रः कुत्र गीयते? 2

(f) अधोलिखितं गद्यं सम्यक् पठित्वा प्रश्नाः समधेयाः।

अस्ति मन्दारपर्वते दुर्दान्तो नाम सिंहः। एकदा पशवः सर्वे मिलित्वा तस्य समीपं गत्वा उक्तवन्तः – 'कथं
भवान् यथेच्छं पशुं हन्ति? वयमेव तवाहारार्थं प्रत्यहमेवैकं पशुमुपहरामः।' सिंहोक्तम् – 'तथैव भवतु। एकदा
शशकस्य वारः समायातः। चिन्तितः स मन्दं चलितः। क्षुधार्थः सिंहः तमवदत् – 'कथं विलम्बेनागच्छसि?' शशक
उवाच – 'पथि अपरः सिंहः मां धृतवान्। तस्य समीपे पुनरागमनाय शपथं कृत्वा अत्रागतः।'।

(i) सिंहस्य नाम किमासीत्? सः कुत्र निवसति? 2

(ii) एकदा सर्वे पशवः मिलित्वा सिंहस्य समीपं गत्वा किम् उक्तवन्तः? 2

(iii) एकदा कस्य वारः समायातः? 1

3. अधोलिखितेषु यथेच्छं पञ्चकस्य परिनिष्ठितरूपं लेखनीयम्।

2X5=10

निम्नलिखित प्रश्नशृङ्खलिन मध्ये यैकोनो पाँचटिर परिनिष्ठित रूप लेख।

(a) गम्+तव्य (b) भू+क्त (c) दा+तुमुन्, (d) नदी+सु (प्रथमाविभक्तौ एकवचने)

(e) भू+ (लट्) अन्ति (f) सेव्+ (लट्) ते (g) महत्+ डीप् (स्त्रीयाम्)